EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.8.2023.
COM(2023) 482 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par darbībām, ko 2021. un 2022. gadā veicis Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF) darbu zaudējušiem darba ņēmējiem

KOPSAVILKUMS

Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF) sākotnēji tika izveidots 2007. gadā, lai atbalstītu darba ņēmējus, kuri zaudējuši darbu globalizācijas vai mainīgu tirdzniecības modeļu rezultātā, apliecinātu solidaritāti un veicinātu pienācīgu un ilgtspējīgu nodarbinātību, piedāvājot palīdzību jebkādu lielu pārstrukturēšanas procesu gadījumā. Tas tiek panākts, palīdzot darbu zaudējušiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies, pielāgoties strukturālām pārmaiņām, pielāgojot viņu prasmes un palīdzot atrast jaunu darbu.

Fonda darbības joma vēlāk tika pielāgota, lai atbalstītu darba ņēmējus, kuri atlaisti no darba globālās finanšu un ekonomiskās krīzes dēļ.

Attiecībā uz laikposmu no 2021. līdz 2027. gadam EGF regula[1] tika atkārtoti grozīta, lai fonds varētu atbalstīt vairāk darba ņēmēju, kuri zaudējuši darbu. Tagad fonds piedāvā atbalstu darba ņēmējiem, kas zaudējuši darbu ne tikai tādu sociālekonomisko pārmaiņu gadījumā, ko izraisījusi globalizācija un globāla finanšu un ekonomikas krīze, bet arī tādu lielu pārstrukturēšanas pasākumu rezultātā kā, piemēram, strukturālas pārmaiņas, kas saistītas ar globalizāciju, finanšu vai ekonomikas krīzi, pāreja uz mazoglekļa ekonomiku, digitalizācija vai automatizācija.

Tā kā EGF ir fonds, kas darbojas ārkārtas apstākļos, tas reaģē situācijās, kad ir jāpalīdz darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, kurus skāruši lieli pārstrukturēšanas procesi. Tā pamatā ir principi, kas definēti Eiropas sociālo tiesību pīlāra[2] trijās kategorijās un kurus tas palīdz īstenot (vienādas iespējas un darba tirgus pieejamība, taisnīgi darba apstākļi; sociālā aizsardzība un iekļaušana), turklāt tas stiprina sociālo un ekonomisko kohēziju starp reģioniem un dalībvalstīm. Tas papildina esošās vispārējās pārstrukturēšanas palīdzības programmas un pakalpojumus darba tirgus dalībniekiem, neaizstājot esošos resursus.

Šajā ziņojumā ir sniegts pārskats par EGF darbību un rezultātiem 2021. un 2022. gadā. Tālāk ir sniegts galveno konstatējumu kopsavilkums.

- Pārskata periodā piecas dalībvalstis iesniedza 11 pieteikumus par kopējo summu 45,8 miljoni EUR (no kuriem 6,8 miljoni EUR ir valsts ieguldījums un 39 miljoni EUR — EGF ieguldījums) ar mērķi atbalstīt 5182 darba ņēmējus. Visvairāk darba ņēmēju bija gaisa transporta nozarē un automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošanas nozarē, kā arī uzglabāšanas un pārvadājumu palīgdarbību nozarē.

- Eiropas Parlaments un Padome pieņēma 14 lēmumus nolūkā mobilizēt EGF finansējuma kopā 51,8 miljonu EUR apmērā, lai atbalstītu 13 025 darba ņēmējus[3].

- Tā kā 2018. un 2019. gadā bija ļoti maz intervences gadījumu, 2021. gadā bija jāiesniedz tikai viens nobeiguma ziņojums. Šā ziņojuma rezultāti liecināja, ka 79 % darba ņēmēju, kas piedalījās

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1309/2013.
[2] "Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns".
[3] No minētajiem 14 lēmumiem pieci attiecās uz EGF intervences gadījumiem, saistībā ar kuriem pieteikumi tika saņemti 2020. gada beigās (EGF/2020/002, EE / Igaunijas tūrisma nozare; EGF/2020/003, DE / *GMH Guss*; EGF/2020/004, NL/*KLM*: EGF/2020/005, BE/*Swissport* un EGF/2020/006, FI/*Finnair*).

pasākumos, bija atraduši jaunu darbu. Paredzēts, ka nākamajā divgadu ziņojumā par 2023. un 2024. gadu būs jāaptver 13 nobeiguma ziņojumi.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Ievads 4
2. EGF 2021. un 2022. gada darbību analīze 5
2.1. Iesniegtie pieteikumi 5
2.1.1. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc atlaišanas iemesla un intervences kritērija 7
2.1.2. Iesniegtie pieteikumi pa nozarēm (kā aprakstīts NACE 2. red) 7
2.1.3. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc paredzēto atbalsta saņēmēju skaita 8
2.1.4. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc pieprasītās summas 12
2.1.5. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc vienam darba ņēmējam pieprasītās summas 13
2.2. Pieņemtie lēmumi un piešķirtie ieguldījumi 14
2.2.1. Ar EGF palīdzību finansētie pasākumi 17
2.2.2. Papildināmība ar darbībām, ko finansē no valsts vai Savienības fondiem 17
2.3. Neapstiprinātie pieteikumi 18
2.4. EGF sasniegtie rezultāti 18
2.4.1. Kopsavilkums par 2021. gadā paziņotajiem rezultātiem un to kvalitatīvs novērtējums 18
2.4.2. Reintegrācijas rādītājs palīdzību saņēmušajiem atbalsta saņēmējiem 20
2.5. Finansiālā izpilde 20
2.5.1. EGF ieguldījums 20
2.5.2. Tehniskā palīdzība 20
2.5.3. Paziņotie pārkāpumi 21
2.5.4. EGF finansiālo ieguldījumu izbeigšana 21
2.6. Komisijas veiktie tehniskās palīdzības pasākumi 25
2.6.1. Informēšana un publicitāte: tīmekļa vietne 25
2.6.2. Sanāksmes ar valstu iestādēm un EGF ieinteresētajām personām 25
2.6.3. Elektroniskā datu apmaiņas sistēma (SFC2021) 25
2.6.4. Komisijas ex post novērtējums par EGF 2014.–2020. gadā 26

1. Ievads

Ar Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) 2021.–2027. gadam[4] ES izrāda solidaritāti un sniedz atbalstu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, kā arī pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir izbeigusies tādu lielu pārstrukturēšanas procesu dēļ kā strukturālas pārmaiņas, kas saistītas ar globalizāciju, finanšu vai ekonomikas krīzi, pāreja uz mazoglekļa ekonomiku, digitalizācija vai automatizācija. Atbilstības slieksnis tika samazināts no 500 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (2014.–2020. gadā) līdz 200 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (2021.–2027. gadā). Turklāt EGF līdzfinansējuma likme ir mainīta no 60 % (2014.–2020. gadā) uz augstāko Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) līdzfinansējuma likmi attiecīgajā dalībvalstī[5] vai 60 % atkarībā no tā, kura summa ir lielāka (2021.–2027. gadā). Šī EGF pārplānošana laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam tika veikta ar mērķi nodrošināt lielāku iekļautību un piedāvāt lielāku elastību, lai labāk reaģētu uz pašreizējām un turpmākām ekonomiskajām problēmām.

Lai palīdzētu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem atrast jaunu darbu, no EGF tiek līdzfinansēti aktīvi darba tirgus pasākumi, ko īsteno dalībvalstis. Fonds papildina valsts pasākumus gadījumā, kad iepriekš minēto lielo pārstrukturēšanas procesu dēļ pēkšņi tiek atlaists liels skaits darba ņēmēju, un nodrošina individualizētāku un mērķtiecīgāku pieeju visneaizsargātākajiem atlaistajiem darba ņēmējiem.

Atbilstoši 21. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (2021–2027)[6] Komisija iesniedz šo ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, iekļaujot pēdējos divos gados veikto EGF darbību kvantitatīvu un kvalitatīvu novērtējumu.

Ziņojumā uzmanība pievērsta EGF sasniegtajiem rezultātiem, un tajā jo īpaši ir ietverta šāda informācija:

- iesniegtie pieteikumi;
- pieņemtie lēmumi;
- finansētās darbības, to vidū šo darbību papildināmība ar darbībām, kas finansētas no citiem Savienības instrumentiem, jo īpaši ESF+;
- statistikas dati par atbalsta saņēmēju reintegrācijas rādītāju darba tirgū par katru dalībvalsti;
- finansiālo ieguldījumu izbeigšana un
- noraidītie pieteikumi.

[4] Izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1927/2006 (2006. gada 20. decembris) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izveidi, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 546/2009 (2006. gada 18. jūnijs), vēlāk ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1309/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (2014–2020) un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1927/2006, un uz kuru laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem.

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs) (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.) 112. panta 3. punktā ESF+ līdzfinansējuma likmes ir noteiktas 85 % mazāk attīstītiem reģioniem, 70 % pārejas reģioniem, kas 2014.–2020. gada laikposmā bija klasificēti kā mazāk attīstīti reģioni, 60 % pārejas reģioniem, 50 % vairāk attīstītiem reģioniem, kas 2014.–2020. gada laikposmā bija klasificēti kā pārejas reģioni vai kuru IKP uz vienu iedzīvotāju bija mazāks par 100 %, un 40 % vairāk attīstītiem reģioniem.

[6] OV L 153, 3.5.2021., 48. lpp.

Ziņojuma noslēgumā ir izklāstīti Komisijas veiktā *ex post* novērtējuma rezultāti par EGF darbību laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam (publicēts 2021. gada 13. decembrī).

2. EGF 2021. un 2022. gada darbību analīze

2.1. Iesniegtie pieteikumi

2021. un 2022. gadā Komisija saņēma 11 pieteikumus no piecām dalībvalstīm: Beļģijas, Grieķijas, Spānijas, Francijas un Itālijas. Minētajos 11 pieteikumos norādīto prasījumu kopējā summa bija 45,8 miljoni EUR (apvienojot gan valsts, gan EGF ieguldījumus), un tā bija paredzēta 5182 darba ņēmējiem. Šīs piecas dalībvalstis iepriekš jau bija pieprasījušas EGF finansējumu. Detalizēta informācija par šiem pieteikumiem ir sniegta 1. tabulā.

1. tabula. 2021. un 2022. gadā iesniegtie pieteikumi

EGF atsauce	Dalībvalsts	Intervences gadījuma nosaukums	Nozares īsais nosaukums	*NACE* 2. red. nodaļa	Pieteikuma iesniegšanas datums	4. pants. Intervences kritēriji	Tirdzniecība/krīze	Valsts ieguldījums (€) (40 % vai mazāk no intervences gadījuma kopējās summas)	EGF ieguldījums (€) (60 % vai vairāk no intervences gadījuma kopējās summas)	EGF līdzfinansējuma likme (%)	Atlasīto darba ņēmēju skaits	Atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits	Atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaita daļa salīdzinājumā ar atlasītajiem darba ņēmējiem	Vidējā EGF summa par atbalstam paredzētu darba ņēmēju
								A	B	C	D	E	E/D	B/E
EGF/2021/001	**ES**	***País Vasco metal***	Metālapstrādes nozare	25	25-06-21	punkta b) a	Krīze (Covid-19)	214,343	1,214,607	85%	491	300	61%	4,049
EGF/2021/002	**IT**	***Air Italy***	Gaisa transports	51	15-07-21	punkta a) a	Uzņēmuma krīze	683,760	3,874,640	85%	611	611	100%	6,341
EGF/2021/003	**IT**	***Porto Canale***	Uzglabāšana un pārvadājumu palīgdarbības	52	15-07-21	panta 3. pur	Tirdzniecība	263,543	1,493,407	85%	190	190	100%	7,860
EGF/2021/004	**ES**	***Aragón automotive***	Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	29	26-07-21	punkta b) a	Krīze (Covid-19)	247,917	1,404,863	85%	1,052	320	30%	4,390
EGF/2021/005	**FR**	***Airbus***	Transportlīdzekļu ražošana	30	26-07-21	punkta a) a	Krīze (Covid-19)	660,930	3,745,264	85%	508	297	58%	12,610
EGF/2021/006	**ES**	***Cataluña automotive***	Automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana	29	23-09-21	punkta b) a	Tirdzniecība	493,263	2,795,156	85%	705	450	64%	6,211
EGF/2021/007	**FR**	***Selecta***	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	46	12-10-21	punkta a) a	Krīze (Covid-19)	348,918	1,977,200	85%	366	366	100%	5,402
EGF/2021/008	**EL**	***Attica* elektrisko iekārtu ražošana**	Elektrisko iekārtu ražošana	27	21-12-21	punkta b) a	Tirdzniecība	263,970	1,495,830	85%	206	206	100%	7,261
EGF/2022/001	**FR**	***Air France***	Gaisa transports un gaisa kuģu tehniskā apkope	51; 33	21-01-22	punkta a) a	Krīze (Covid-19)	3,131,049	17,742,607	85%	1,580	1,580	100%	11,229
EGF/2022/002	**BE**	***TNT***	Uzglabāšana un pārvadājumu palīgdarbības	52	18-10-22	punkta a) a	Uzņēmuma pārņemšana	345,247	1,956,397	85%	559	559	100%	3,500
EGF/2022/003	**ES**	***Alu Ibérica***	Metālu ražošana	24	30-11-22	punkta a) a	Tirdzniecība	225,000	1,275,000	85%	303	303	100%	4,208
2021. un 2022. gadā saņemto pieteikumu kopskaits: 11						**4. panta 1. punkta a) apakšpunkts = 6 4. panta**	**Kopā**	**6,877,940**	**38,974,971**		**6,571**	**5,182**	**79%**	**7,521**
							Vidēji 11 pieteikumiem	**625,267**	**3,543,179**		**597**	**471**		

2.1.1. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc atlaišanas iemesla un intervences kritērija

Attiecībā uz 2021. un 2022. gadā iesniegtajiem 11 pieteikumiem tika piemērota Regula (ES) 2021/691. Tālāk uzskaitīti galvenie dalībvalstu norādītie atlaišanas iemesli.

❖ **Globalizācijas izraisītas lielas strukturālas pārmaiņas pasaules tirdzniecības modeļos**

Grieķija, Spānija un Itālija iesniedza četrus pieteikumus, atsaucoties uz globalizācijas iemesliem, kas saistīti ar tirdzniecību, un viena pieteikuma (EGF/2021/003 IT / *Porto Canale*) pamatojumā bija norādīts neliels darba tirgus[7].

❖ **Covid-19 krīzes sekas**

Pieci pieteikumi bija saistīti ar Covid-19 krīzi. Divas dalībvalstis (Spānija un Francija) iesniedza pieteikumus saistībā ar darbinieku atlaišanu nozarēs, kuras jo īpaši skāra Covid-19 uzliesmojums: metālapstrādes nozare; automobiļu ražošana; transportlīdzekļu ražošana; gaisa transports un gaisa kuģu tehniskā apkope.

❖ **Citi iemesli**

Viens pieteikums tika iesniegts pēc uzņēmuma krīzes (EGF/2021/002 IT / *Air Italy*) un viens — saistībā ar uzņēmuma pārņemšanu (EGF/2022/002 BE/*TNT*).

2.1.2. Iesniegtie pieteikumi pa nozarēm (kā aprakstīts NACE *2. red)*[8]

Minētie 11 pieteikumi attiecās uz darbinieku atlaišanu deviņās dažādās nozarēs:

1) gaisa transports (2 pieteikumi);
2) uzglabāšana un pārvadājumu palīgdarbības (2 pieteikumi);
3) automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana (2 pieteikumi);
4) metālapstrādes nozare;
5) transportlīdzekļu ražošana;
6) vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus (tirdzniecības automāti);
7) elektrisko iekārtu ražošana;
8) gaisa kuģu tehniskā apkope;
9) metālu ražošana.

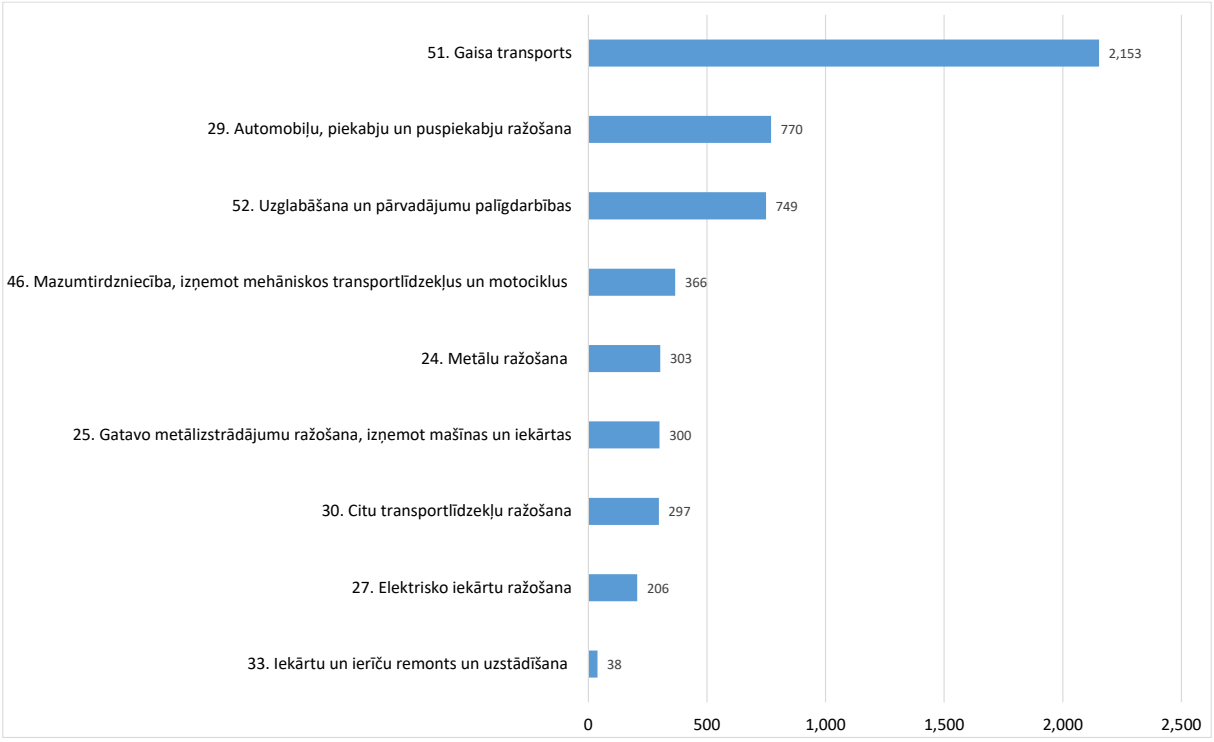
[7] EGF regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka ir jābūt izpildītam nosacījumam, ka četru mēnešu atsauces periodā darbu zaudējuši vismaz 200 darba ņēmēji kādā dalībvalsts uzņēmumā, citstarp tā piegādes uzņēmumā vai pakārtotās ražošanas uzņēmumā, un/vai pašnodarbinātas personas, kuru darbība beigusies. Saskaņā ar EGF regulas 4. panta 3. punktu pieteikumā var atkāpties no šiem kritērijiem, ja intervences gadījums attiecas uz nelielu darba tirgu un darba ņēmēju atlaišanai ir būtiska ietekme uz nodarbinātību un vietējo, reģionālo vai valsts ekonomiku.

[8] *NACE* 2. red. — saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-07-015.

Vislielākais atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits bija gaisa transporta nozarē (2153), tai sekoja automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana (770) un uzglabāšanas un pārvadājumu palīgdarbību nozare (749) (sk. 1. diagrammu).

Viens pieteikums no Francijas attiecās uz vairākām darbības nozarēm.

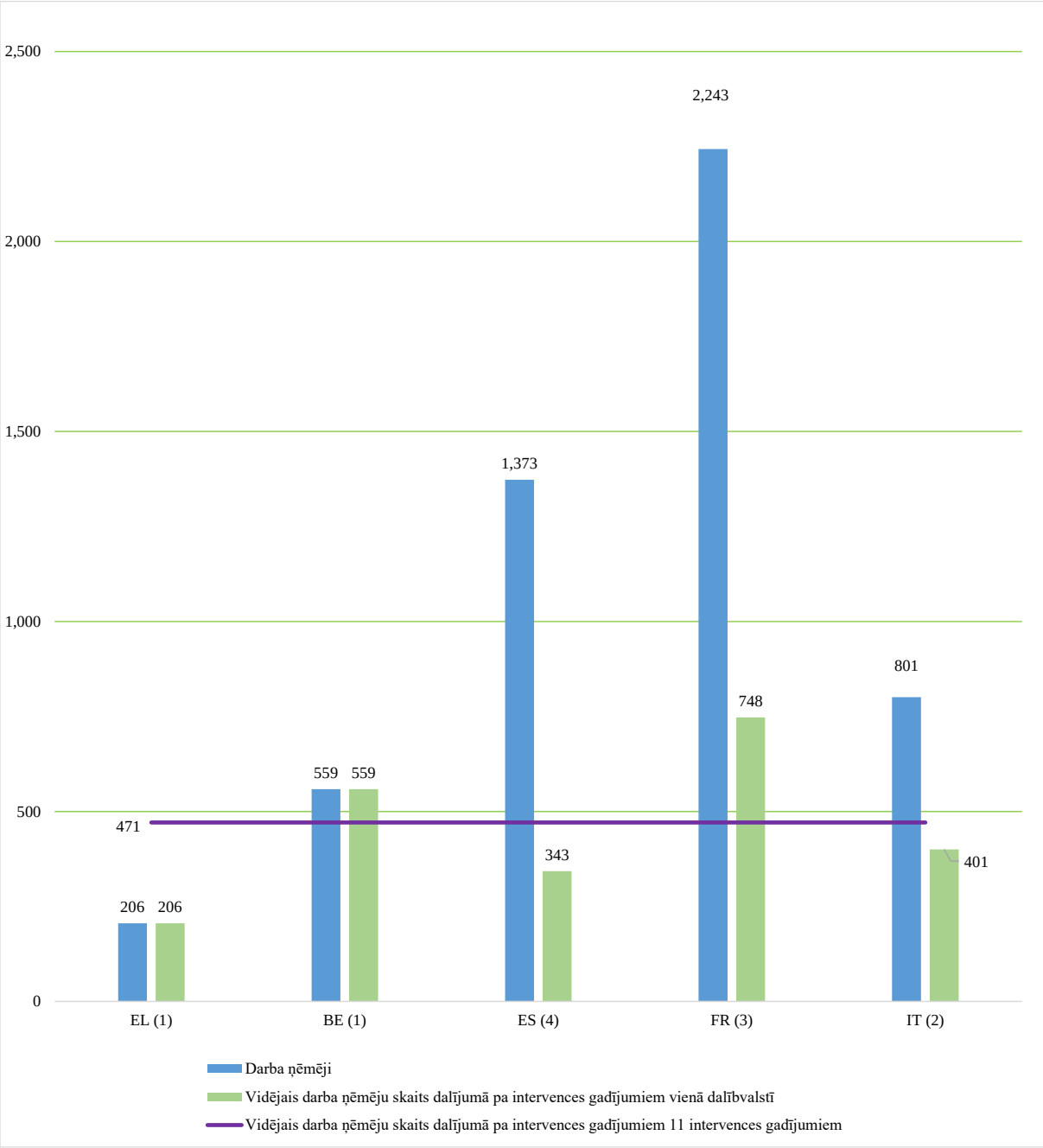
1. diagramma. Atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits dalījumā pēc nozares (*NACE *2. red. nodaļas līmenī) 2021.–2022. gadā

2.1.3. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc paredzēto atbalsta saņēmēju skaita

2021. un 2022. gadā iesniegtie 11 pieteikumi bija saistīti ar 6571 atlaišanas no darba gadījumu. Kopējais EGF atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits bija 5182 (sk. 1. tabulu). Francija pieprasīja EGF atbalstu vislielākajam darba ņēmēju skaitam (2243), tai sekoja Spānija (1373) un Itālija (801). Vidējais atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits vienā pieteikumā bija 471 (sk. 2. diagrammu).

2. diagramma. Atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits 2021.–2022. gadā dalījumā pēc dalībvalstīm

Iesniegto pieteikumu skaits ir norādīts iekavās.

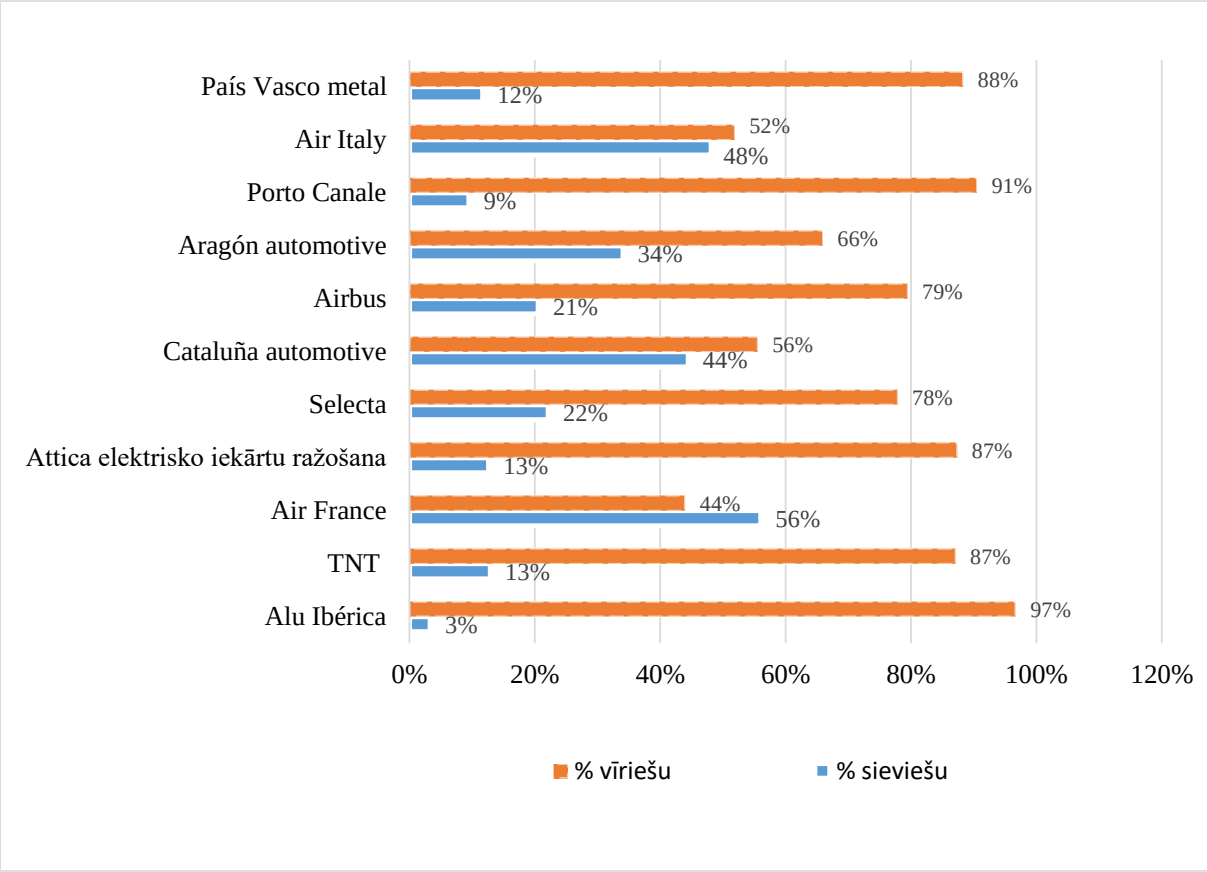
Kopējais atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits: 5182
Vidējais atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits: 471

No visiem atbalstam paredzētajiem darba ņēmējiem 65 % bija vīrieši, 71 % bija 30–54 gadus veci cilvēki un 57 % bija ieguvuši vai nu vidējo, vai pēcvidusskolas izglītību. Tomēr darba ņēmēju profils

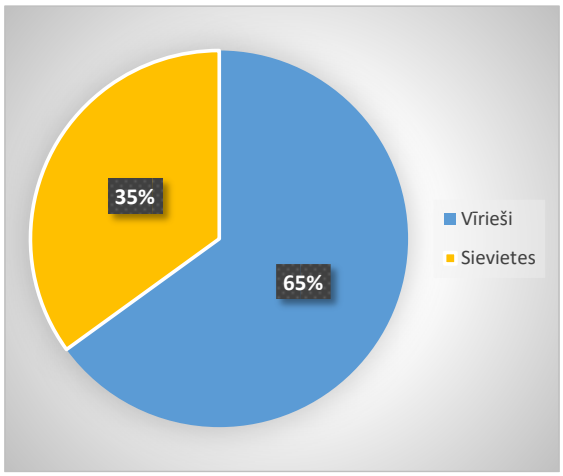
dalījumā pēc dzimuma intervences gadījumos ievērojami atšķiras. Francijas pieteikumā (gaisa transports) atbalsts 56 % apmērā bija paredzēts sievietēm. Turpretī Spānijas un Itālijas pieteikumā atbalsts sievietēm bija paredzēts attiecīgi 3 % un 9 % apmērā; šie pieteikumi attiecās uz metālu ražošanas nozari un uzglabāšanas un atbalsta darbībām transporta nozarē; abās minētajās nozarēs tradicionāli vairāk ir nodarbināti vīrieši (sk. 3. līdz 6. diagrammu).

Pārstrukturēšanas procesu dēļ darbu zaudējušo darba ņēmēju skaits un to personu skaits, kam bija paredzēts EGF atbalsts, var atšķirties, ja dalībvalsts izlemj pievērsties noteiktām personu grupām, piemēram, visneaizsargātākajiem darba ņēmējiem, tiem, kuri saskaras ar ārkārtas grūtībām darba tirgū, un/vai tiem, kam palīdzība ir vajadzīga visvairāk. Turklāt dažos gadījumos standarta atbalsts, kas dalībvalstīs pieejams darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, var būt pietiekams ātrai reintegrācijai darba tirgū, vai arī noteiktos gadījumos darba ņēmēji var izlemt priekšlaicīgi pensionēties. Šādos gadījumos EGF intervence, kas atbilstīgi juridiskajam pamatam nozīmē sniegt atbalstu papildus standarta atbalstam, nav vajadzīga.

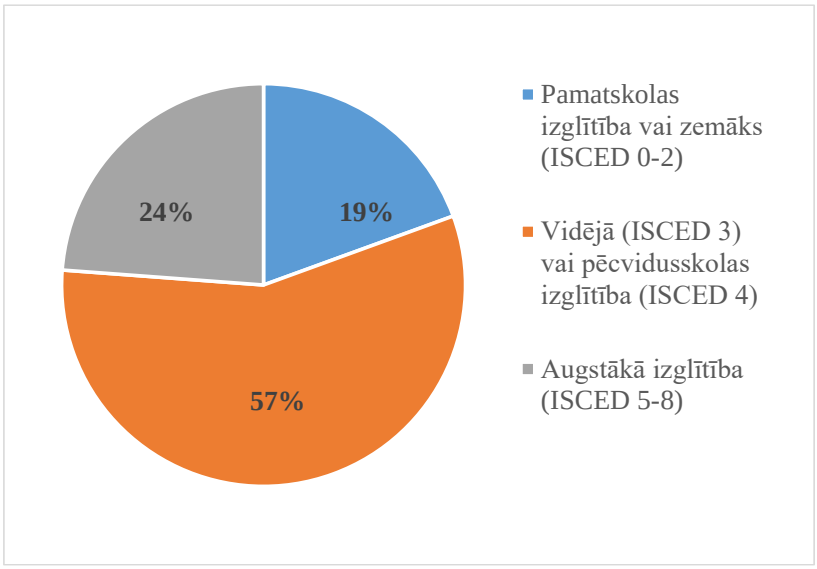
3. diagramma. Atbalstam paredzēto darba ņēmēju profils dalījumā pēc dzimuma un pēc pieteikuma

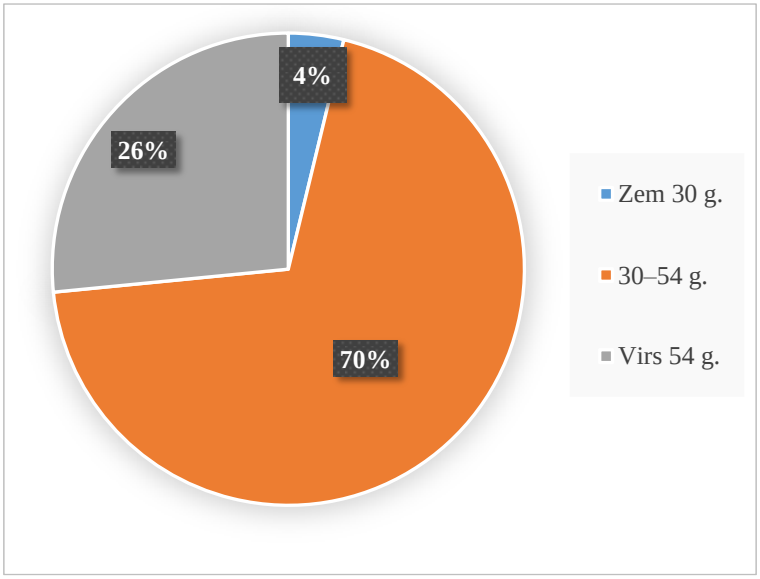
4. diagramma. Atbalstam paredzēto darba ņēmēju profils dalījumā pēc dzimuma

5. diagramma. Atbalstam paredzēto darba ņēmēju profils dalījumā pēc izglītības līmeņa

6. diagramma. Atbalstam paredzēto darba ņēmēju profils dalījumā pēc vecuma

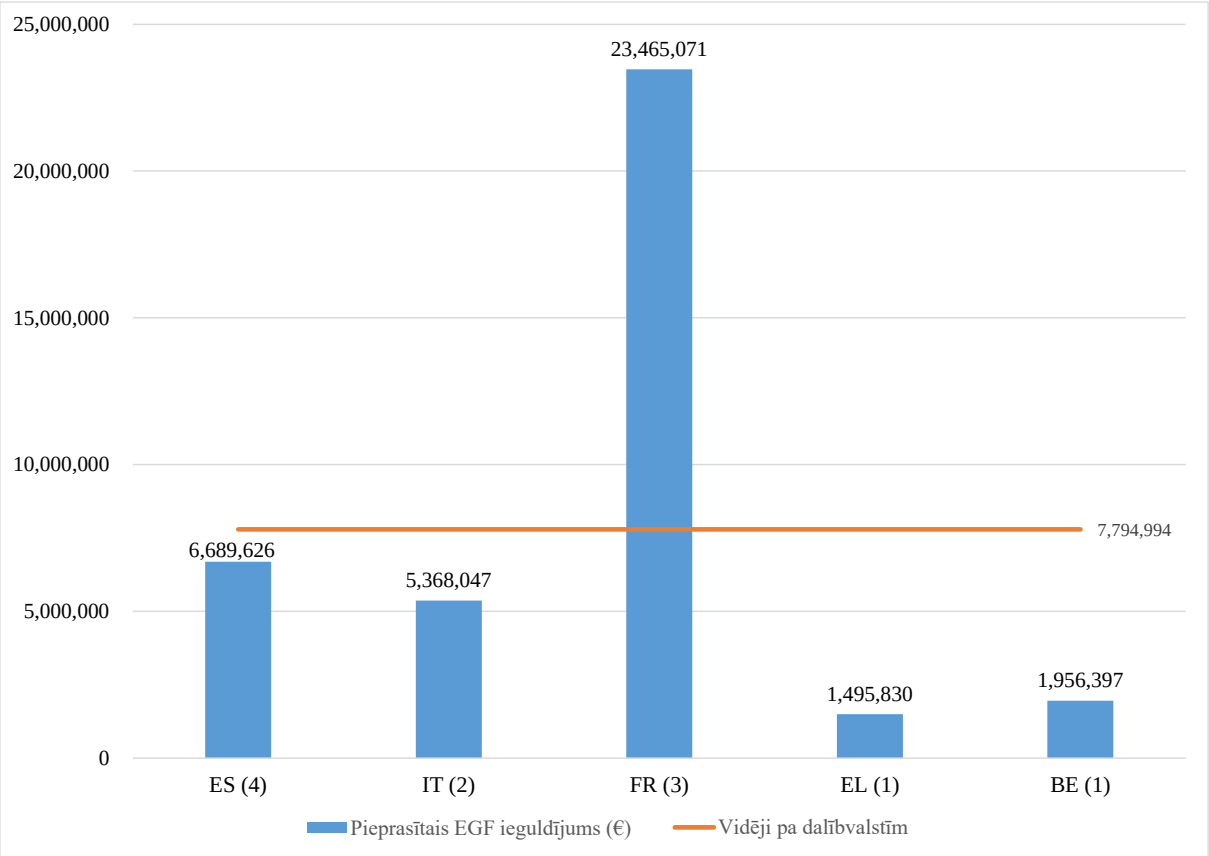
2.1.4. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc pieprasītās summas

EGF finanšu ieguldījums papildina dalībvalsts pasākumus valsts, reģionālajā un vietējā līmenī. Dalībvalstij, kas iesniedz pieteikumu, ir jānodrošina, ka par pasākumiem, saistībā ar kuriem tiek saņemts EGF finanšu ieguldījums, netiek saņemts cits finansiāls atbalsts no ES budžeta un ka tie atbilst valsts atbalsta noteikumiem. Turklāt ar EGF atbalstītiem pasākumiem nevajadzētu aizstāt pasākumus, kas valsts tiesību aktos vai darba koplīgumos ir noteikti kā uzņēmumu atbildība.

Visām dalībvalstīm, kas iesniedz pieteikumus EGF atbalsta saņemšanai, ir jāizstrādā saskaņots pasākumu kopums, kas vislabāk atbilst paredzēto atbalsta saņēmēju profilam. Regulā (ES) 2021/691 EGF līdzfinansējuma likme ir noteikta visaugstākajā ESF+ līdzfinansējuma līmenī attiecīgajā dalībvalstī vai 60 % apmērā atkarībā no tā, kura summa ir lielāka.

Minētajiem 11 intervences gadījumiem pieprasītā EGF atbalsta kopsumma bija 38 974 971 EUR. Vislielāko summu pieprasīja Francija (23 465 071 EUR) par trim pieteikumiem, tai sekoja Spānija (6 689 626 EUR) par četriem pieteikumiem un Itālija (5 368 047 EUR) par diviem pieteikumiem. Pieprasītās EGF finansējuma summas bija robežās no 1 214 607 EUR līdz 17 742 607 EUR, vidēji 7 794 994 EUR vienai dalībvalstij un 3 543 179 EUR par vienu pieteikumu.

7. diagramma. Kopējā no EGF pieprasītā summa (EUR) 2021.–2022. gadā pa dalībvalstīm

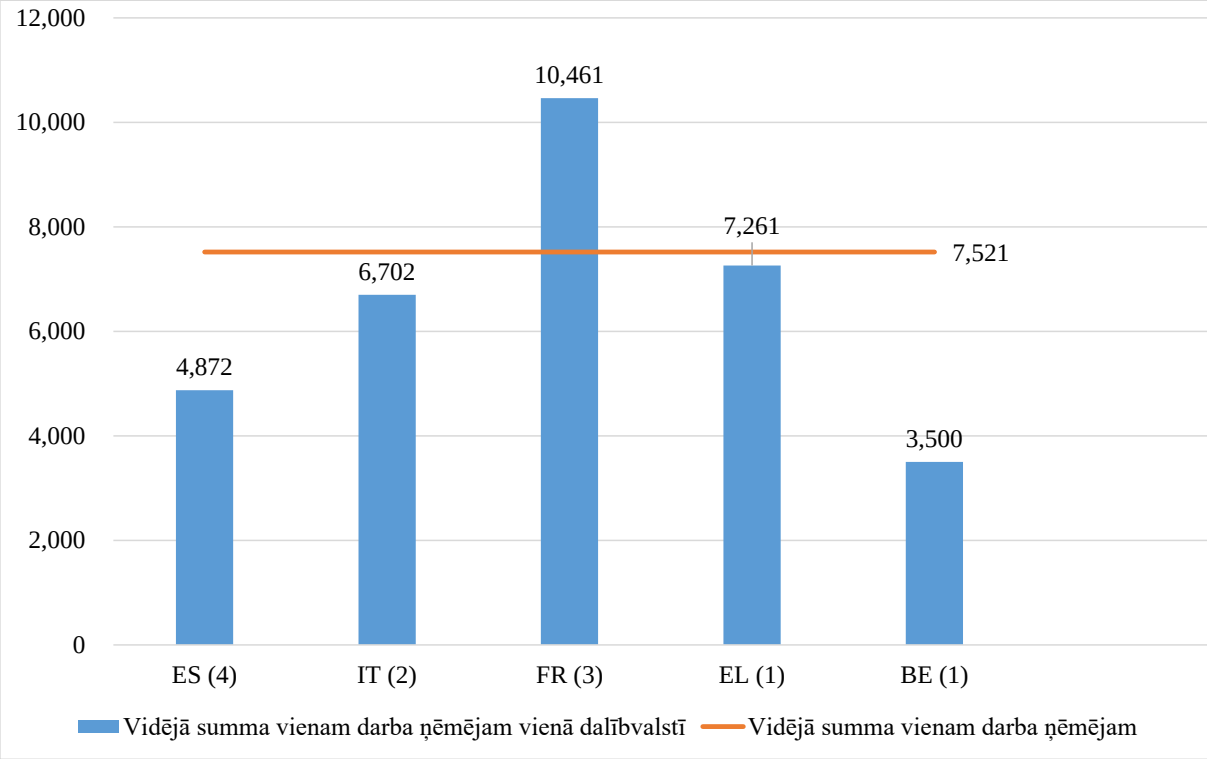
Iesniegto pieteikumu skaits ir norādīts iekavās.

Kopējā pieprasītā EGF summa: **38 974 971 EUR**
Vidējā vienai dalībvalstij pieprasītā EGF summa: **7 794 994 EUR**

2.1.5. Iesniegtie pieteikumi dalījumā pēc vienam darba ņēmējam pieprasītās summas

Regulā (ES) 2021/691 nav ierobežota summa, ko pieprasa par vienu atbalstam paredzētu darba ņēmēju. Šī summa var svārstīties atkarībā no situācijas ietekmētajā darba tirgū, atbalstam paredzēto darba ņēmēju individuālajiem apstākļiem, pasākumiem, kurus dalībvalsts jau veikusi, kā arī no šo pakalpojumu sniegšanas izmaksām attiecīgajā dalībvalstī. Tas izskaidro, kādēļ prasītās EGF atbalsta summas vienam darba ņēmējam 2021. un 2022. gadā bija robežās no 3500 EUR līdz 10 461 EUR, vidējai summai sasniedzot 7521 EUR. Vislielāko vidējo summu vienam darba ņēmējam pieprasīja Francija (10 461 EUR), bet vismazāko — Beļģija (3500 EUR).

8. diagramma. EGF summa (EUR), kas pieprasīta vienam darba ņēmējam un vienai dalībvalstij 2021.–2022. gadā

Iesniegto pieteikumu skaits ir norādīts iekavās.

Vidējā vienam atbalsta saņēmējam pieprasītā EGF summa: 7521 EUR

2.2. Pieņemtie lēmumi un piešķirtie ieguldījumi

EGF ir palīdzības instruments, kas darbojas ārkārtas apstākļos, un uz to neattiecas daudzgadu finanšu shēmā noteiktie maksimālie apjomi. Katra intervences gadījuma līdzfinansējums ir jāapstiprina Eiropas Parlamentam un Padomei.

2021.–2022. gadā Eiropas Parlaments un Padome pieņēma 14 lēmumus par EGF finansējuma mobilizēšanu, no kuriem pieci attiecās uz 2020. gadā saņemtajiem pieteikumiem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1309/2013. Tāpēc 2. tabulā ir aplūkots cits intervences gadījumu kopums nekā 1. tabulā, kurā norādīti 2021. un 2022. gadā iesniegtie pieteikumi.

Attiecībā uz 2020. gada intervences gadījumiem EGF līdzfinansējuma likme visās dalībvalstīs bija 60 %. Saskaņā ar jauno Regulu (ES) 2021/691, kuru piemēro pieteikumiem, kas saņemti no 2021. gada, EGF līdzfinansējuma likme intervences gadījumiem, sākot no 2021. gada, ir vai nu augstākā ESF+ līdzfinansējuma likme attiecīgajā dalībvalstī, vai 60 % (Regula (ES) 2021/691). Visām

dalībvalstīm, kas iesniedza pieteikumus 2021. un 2022. gadā, ir tiesības uz 85 % līdzfinansējuma likmi[9].

Konkrēti, 14 piešķirtie ieguldījumi bija paredzēti 13 025 darba ņēmējiem deviņās dalībvalstīs[10] ar kopējo EGF līdzfinansējumu 51 790 562 EUR apmērā un vidēji 3976 EUR par vienu atbalstam paredzēto darba ņēmēju. No 13 025 atbalstam paredzētajiem darba ņēmējiem 56 % bija vīrieši un 76 % bija jaunāki par 54 gadiem.

[9] Bija piemērojama 85 % līdzfinansējuma likme, jo visās šajās dalībvalstīs bija vismaz viens mazāk attīstīts reģions.
[10] Beļģija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Nīderlande un Somija.

2. tabula. Informācija par 2021. un 2022. gadā piešķirtajiem ieguldījumiem (lēmumi, kurus budžeta lēmējinstitūcija parakstīja 2021. un 2022. gadā)

EGF atsauce	Dalībvalsts	Intervences gadījums	Pieteikuma iesniegšanas datums	4. pants. Intervences kritēriji	Tirdzniecība/krīze	Valsts ieguldījums (€)	Piešķirtais EGF ieguldījums (€)	Atbalstam paredzēto darba ņēmēju skaits	Vidējā EGF atbalsta summa vienam darba ņēmējam (€)	Paredzētie virieši	Paredzētās sievietes	Paredzētie vecumā zem 54 g.	Paredzētie vecumā virs 54 g.	Budžeta lēmējinstitūcijas apstiprinājuma datums	Maksājuma datums (bankas pārskaitījums)
EGF/2020/002	**EE**	***Igaunijas tūrisma noza***	12-11-2020	c (izņēmuma apstākļi)	Krīze (Covid-19)	2.982.987	4.474.480	5.060	884	1.970	3.090	4.030	1.030	20-05-2021	01-06-2021
EGF/2020/003	**DE**	***GMH Guss***	15-12-2020	a	Tirdzniecība	721.138	1.081.706	476	2.272	455	21	300	176	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2020/004	**NL**	***KLM***	22-12-2020	a	Krīze (Covid-19)	3.346.146	5.019.218	1.201	4.179	933	268	824	377	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2020/005	**BE**	***Swissport***	22-12-2020	a	Krīze (Covid-19)	2.479.483	3.719.224	1.468	2.534	1.086	382	1.268	200	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2020/007	**FI**	***Finnair***	30-12-2020	a	Krīze (Covid-19)	1.168.240	1.752.360	500	3.505	280	220	359	141	08-06-2021	17-06-2021
EGF/2021/001	**ES**	*País Vasco metal*	25-06-2021	b	Krīze (Covid-19)	214.343	1.214.607	300	4.049	265	35	238	62	25-11-2021	09-12-2021
EGF/2021/002	**IT**	*Air Italy*	15-07-2021	a	Uzņēmuma krīze	683.760	3.874.640	611	6.341	317	294	423	188	15-12-2021	27-12-2021
EGF/2021/003	**IT**	*Porto Canale*	15-07-2021	Darba tirgus	Tirdzniecība	263.543	1.493.407	190	7.860	172	18	187	3	15-12-2021	27-12-2021
EGF/2021/004	**ES**	*Aragón automotive*	26-07-2021	b	Krīze (Covid-19)	247.917	1.404.863	320	4.390	211	109	193	127	15-12-2021	27-12-2021
EGF/2021/005	**FR**	*Airbus*	26-07-2021	a	Krīze (Covid-19)	660.930	3.745.264	297	12.610	236	61	257	40	16-02-2022	28-02-2022
EGF/2021/006	**ES**	*Cataluña automotive*	23-09-2021	b	Tirdzniecība	493.263	2.795.156	450	6.211	250	200	293	157	09-03-2022	14-03-2022
EGF/2021/007	**FR**	*Selecta*	12-10-2021	a	Krīze (Covid-19)	348.918	1.977.200	366	5.402	285	81	283	83	24-03-2022	04-04-2022
EGF/2021/008	**EL**	*Attica* elektrisko iekārtu ražošana	21-12-2021	b	Tirdzniecība	263.970	1.495.830	206	7.261	180	26	163	43	23-06-2022	01-07-2022
EGF/2022/001	**FR**	*Air France*	21-01-2022	a	Krīze (Covid-19)	3.131.049	17.742.607	1.580	11.229	695	885	1.094	486	23-06-2022	01-07-2022
				Kopējie skaitļi		**17.005.687**	**51.790.562**	**13.025**	**3.976**	**7.335**	**5.690**	**9.912**	**3.113**		
Lēmumu un maksājumu kopskaits 2021. un 2022. gadā: 14				**a = 8 b = 4 Izņēmuma apstākļi = 1 Darba tirgus = 1**	**Krīze = 10 Tirdzniecība = 4**	**1.214.692**	**3.699.326**	**930**		**56%**	**44%**	**76%**	**24%**	**Vidējie skaitļi 14 intervences gadījumiem**	

2.2.1. Ar EGF palīdzību finansētie pasākumi

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/691 7. pantu finansiālu ieguldījumu no EGF var sniegt aktīviem darba tirgus pasākumiem, kas ir daļa no tādu individualizēto pakalpojumu saskaņotā kopuma, kuri paredzēti, lai veicinātu paredzēto atbalsta saņēmēju, jo īpaši to, kuri ir nelabvēlīgā situācijā, reintegrāciju nodarbinātībā vai pašnodarbinātībā.

Aktīvie nodarbinātības pasākumi, kas 2021. un 2022. gadā tika apstiprināti EGF ieguldījuma saņemšanai, galvenokārt sastāvēja no šādiem pasākumu veidiem:

- karjeras attīstības atbalsts;
- intensīva individualizēta palīdzība darba meklēšanā;
- dažādu veidu pārkvalifikācija, kvalifikācijas celšana un profesionālā apmācība, citstarp horizontālā un vispārīgo prasmju apmācība, uzņēmējdarbības apmācība un augstākās izglītības programmas;
- konsultēšana un mentorēšana jauna darba atrašanai un mentorēšana jaunā darba sākotnējā posmā;
- uzņēmējdarbības veicināšana un ieguldījumi uzņēmējdarbības uzsākšanā;
- vienreizēji stimuli par ātru pārcelšanu citā darbā un darbā pieņemšanas stimuli un
- dažādi pabalsti (piem., darba meklēšana, apmācība) un maksājumi (piem., lai segtu svārstsatiksmes vai apgādājamo aprūpes izmaksas).

Izstrādājot atbalsta pasākumu kopumus, dalībvalstis ņēma vērā atbalsta saņēmēju kvalifikāciju, pieredzi un izglītības līmeni, viņu mobilitātes spēju, esošās vai nākotnes nodarbinātības iespējas attiecīgajos reģionos un ieteikumus, kas izklāstīti ES kvalitātes sistēmā pārmaiņu un pārstrukturēšanas prognozēšanai. Saskaņā ar 7. panta 2. punktu dalībvalstis arī apstiprināja, ka, izstrādājot atbalsta pasākumu kopumus, tika ņemta vērā digitālās rūpniecības laikmetā un resursu ziņā efektīvā ekonomikā vajadzīgo prasmju izplatīšana.

2.2.2. Papildināmība ar darbībām, ko finansē no valsts vai Savienības fondiem

EGF mērķis ir pēc iespējas ātrāk palielināt nodarbināmību un veicināt paredzēto atbalsta saņēmēju reintegrāciju pienācīgā un ilgtspējīgā nodarbinātībā ar aktīvu darba tirgus pasākumu palīdzību. EGF pasākumi vienmēr tiek piedāvāti papildus parastajiem valsts pasākumiem un/vai pastiprina tos, tādējādi nodrošinot EGF pasākumu papildināmību.

Līdz ar to fonds papildina Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), kas ir ES galvenais instruments nodarbinātības veicināšanai. Abu fondu papildināmības pamatā ir spēja risināt šos jautājumus no dažādām laika perspektīvām. EGF sniedz atbalstu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem vai pašnodarbinātām personām, reaģējot uz konkrētu plaša apjoma pārstrukturēšanas pasākumu ar sekojošu lielu atlaišanas gadījumu skaitu īsā laikposmā. Tas sniedz konkrētu palīdzību krīzes situācijā, savukārt ESF+ preventīvā veidā ar daudzgadu programmu palīdzību atbalsta stratēģiskus ilgtermiņa mērķus (piem., cilvēkkapitāla palielināšanu un pārmaiņu vadību).

EGF ļauj dalībvalstīm piedāvāt paredzētajiem atbalsta saņēmējiem pielāgotu, padziļinātu un mērķtiecīgu palīdzību, arī pasākumus, kuriem darba ņēmēji citkārt nevarētu piekļūt (piem., otrā vai trešā līmeņa izglītība). Pieredze liecina, ka EGF sniedz iespēju izstrādāt individualizētus pakalpojumus, lai apmierinātu atsevišķu atlaisto darbinieku vajadzības, ievērojami pārsniedzot to, ko var nodrošināt ar standarta kursiem un darbībām. Savukārt ESF+ atbalsts ir paredzēts plašākai sabiedrībai (gan strādājošajiem, gan nestrādājošajiem).

EGF dod dalībvalstīm iespēju sniegt labāku konsultanta-atbalsta saņēmēja attiecību un ilglaicīgāku atbalstu. Minētais palielina atbalsta saņēmēju izredzes uzlabot savu stāvokli.

Dalībvalstis dažkārt izmanto EGF un ESF+ pasākumus, lai tie viens otru papildinātu, nodrošinot gan īstermiņa, gan ilgtermiņa risinājumus. Konkrētu intervences gadījumu līmenī EGF intervences pamatā parasti ir spēkā esošie valsts vai ESF+ pasākumi, kurus tas papildina vai kuriem tas piedāvā atšķirīgus papildu pasākumus. Izšķirošais kritērijs ir pieejamo instrumentu spēja palīdzēt paredzētajiem atbalsta saņēmējiem, un dalībvalstu ziņā ir izvēlēties un plānot instrumentus un darbības, kas ir vislabāk piemēroti vēlamo mērķu sasniegšanai.

Saskaņā ar subsidiaritātes principu lēmums par to, vai izmantot ESF+ vai EGF finansējumu, tiek pieņemts dalībvalsts līmenī. Dalībvalstis ir atbildīgas par abu minēto fondu papildināmības pārvaldību labākajā iespējamajā veidā, ņemot vērā vietējos apstākļus attiecīgajā laikā.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/691 9. panta 5. punktu visām dalībvalstīm ir jāievieš mehānismi, kas vajadzīgi, lai izvairītos no iespējama dubultas finansēšanas riska no ES finanšu instrumentiem. Lielākajā daļā dalībvalstu ESF+ vadošā iestāde ir atbildīga arī par EGF īstenošanu. Tas dalībvalstīm ļauj nodrošināt dažādo intervences pasākumu papildināmību.

2.3. Neapstiprinātie pieteikumi

Komisija, Eiropas Parlaments un Padome 2021. un 2022. gadā nenoraidīja nevienu pieteikumu.

2.4. EGF sasniegtie rezultāti

Galvenais informācijas avots par EGF panāktajiem rezultātiem ir dalībvalstu nobeiguma ziņojumi, kas ir jāiesniedz ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc īstenošanas beigām. Tie ir papildināti ar informāciju, kuru dalībvalstis sniedza tiešā saziņā ar Komisiju, piem., sanāksmēs un konferencēs, kā arī saistībā ar izvērtēšanu un revīzijām. Šajā iedaļā ir apkopoti vienas dalībvalsts galvenie rezultāti un dati, kurus tā paziņoja 2021. gadā.

2.4.1. Kopsavilkums par 2021. gadā paziņotajiem rezultātiem un to kvalitatīvs novērtējums

Komisija 2021. gadā saņēma vienu nobeiguma ziņojumu par EGF līdzfinansētajiem intervences gadījumiem, ko Grieķija īstenoja no 2018. gada 22. augusta līdz 2020. gada 22. augustam. Covid-19 pandēmijas dēļ pēc dalībvalsts pieprasījuma īstenošanas periods tika apturēts uz četriem mēnešiem, līdz tika atcelti pārvietošanās ierobežojumi. Darbību veikšanas termiņš tika atlikts līdz 2020. gada

22. decembrim, un līdz tam pašam datumam bija attiecināmi arī izdevumi par individualizētajiem pakalpojumiem, kas domāti paredzētajiem atbalsta saņēmējiem[11].

Pēc sociālās distancēšanās pasākumu atjaunošanas Grieķijā no 2020. gada 7. novembra nevarēja sertificēt apgūtās datorprasmes, kuras bija jāpārbauda klātienē. Tādējādi Grieķija lūdza pagarināt tikai IT sertifikācijas pārbaužu īstenošanas periodu. Komisija to atļāva. Sertifikācijas pārbaudes varēja veikt līdz 2021. gada 22. jūnijam, un arī saistītās izmaksas bija attiecināmas līdz minētajam datumam.

Pasākumu kopumā bija iekļauti šādi pasākumi: profesionālā konsultēšana, apmācība (arī mācību moduļi IT pamatprasmju apguvei, kā arī trešā līmeņa izglītība grāmatvedībā un finansēs, zeltkalšanā, sudrabkalšanā un angļu valodā), atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, darbā pieņemšanas pabalsti un pabalsti darba meklēšanai un apmācībai.

- *Profesionālā konsultēšana.* Visi 296 dalībnieki saņēma 25 individuālas konsultācijas, katru 45 minūšu garumā. Konsultāciju iznākums bija individuālu darba atsākšanas plānu sastādīšana. Tiem, kas plānoja iesaistīties pašnodarbinātībā, dažas no konsultācijām bija veltītas uzņēmējdarbības plāna izstrādei.
- *Apmācība.* Apmācībā piedalījās aptuveni 90 % darbinieku (266). Visi darbinieki, izņemot trīs, piedalījās apmācībā, kas ietvēra trīs moduļus: IT pamatprasmes 120 stundu apjomā, arī *Microsoft Office* (*Word, Excel, PowerPoint* un *Access*), sociālie mediji, e-komercija un e-darījumi; vispārīgās prasmes 100 stundu apjomā, piemēram, sabiedriskās attiecības, komunikācija, emocionālā inteliģence, sarunu vešanas prasmes un sadarbība; un speciālās prasmes 80 stundu apjomā. Dalībnieki varēja izvēlēties kādu no dažādām apmācību programmām, piemēram, sociālie mediji un mārketings, tiešsaistes žurnālistika, uzņēmējdarbības vadība, mārketinga un pārdošanas metodes. Trīs darba ņēmēji izvēlējās citas mācību programmas (trešā līmeņa izglītība grāmatvedībā un finansēs, zeltkalšanā un sudrabkalšanā, angļu valodā).
- *Ieguldījums uzņēmējdarbības izveidei.* Intervences perioda beigās tika piešķirti 18 ieguldījumi uzņēmējdarbības izveidei un 20 darba ņēmēji atgriezās nodarbinātībā kā pašnodarbinātas personas.
- *Darbā pieņemšanas pabalsti.* Šis pabalsts bija 650 EUR mēnesī uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus. un to maksāja darbā pieņēmējam uzņēmumam, ar nosacījumu, ka darba ņēmējs ir palicis darbā vēl vismaz sešus mēnešus pēc šā stimula piemērošanas beigām. Neviens darba devējs neizmantoja šo pabalstu, iespējams, tāpēc, ka faktiskais īstenošanas periods sakrita ar pārvietošanās ierobežojumiem, ko ieviesa pandēmijas dēļ.

Covid-19 krīzes laikā par galveno risinājumu tika uzskatīta iespēja piedalīties apmācībā attālināti. Tas bija fakultatīvs un, pamatojoties uz intervēto personu viedokli, ļoti veiksmīgs risinājums. Dalībniekiem noderēja papildu elastīgums, ko tas piedāvāja.

[11] Kā norādīts Komisijas Īstenošanas lēmuma, ar ko piešķir finansiālu ieguldījumu no EGF C(2018) 6373, 4. panta 1. un 2. punktā, darbības bija jāveic ne vēlāk kā līdz 2020. gada 22. augustam un līdz tam pašam datumam bija attiecināmi izdevumi par individualizētajiem pakalpojumiem.

2.4.2. Reintegrācijas rādītājs palīdzību saņēmušajiem atbalsta saņēmējiem

Līdz pasākumu beigām 233 dalībnieki (79 %) atkal bija nodarbināti, no tiem 213 (91 %) — kā darba ņēmēji un 20 (9 %) — kā pašnodarbinātas personas. Dalībnieki atrada darbu dažādās jomās, citstarp kosmētikas jomā, pašrocīgajā darbā ("*do-it-yourself*"), fermentu vairumtirdzniecībā, tiešsaistes žurnālistikā un tūristu izmitināšanā.

Tomēr divpadsmit mēnešus vēlāk šis nodarbināto skaits bija samazinājies par 7 procentpunktiem līdz 72 % no visiem dalībniekiem. Ceturtā daļa izveidoto uzņēmumu bija pārtraukuši darbību, un aptuveni 20 % dalībnieku situācija nebija zināma.

Covid-19 pandēmijas izraisītie pārvietošanās ierobežojumi kavēja gan darba ņēmēju centienus atrast jaunu darbu, gan pasākumu raitu īstenošanu. Ņemot vērā šo unikālo kontekstu, tomēr tiek uzskatīts, ka darba atsākšanas līmenis ir ļoti augsts.

Intervijas, kas EGF 2014.–2020. gada *ex post* novērtējuma laikā veiktas saistībā ar šo intervences gadījumu liecina, ka tiek uzskatīts, ka EGF ir elastīgāks nekā citas ES programmas, jo tas pielāgojas atsevišķu atbalsta saņēmēju vajadzībām. Ziņojumā arī tika apliecināts, ka EGF rada pievienoto vērtību tam, ko dalībvalstis varētu vēl darīt, lai palīdzētu paredzētajiem atbalsta saņēmējiem atrast jaunu darbu un atjaunot savu stāvokli darba tirgū.

2.5. Finansiālā izpilde

2.5.1. EGF ieguldījums

EGF ir tematisks īpašs instruments, kā noteikts Padomes Regulas, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[12], 8. pantā. Maksimālais ikgadējais apjoms, ko EGF var izmantot, ir 186 miljoni EUR gadā 2018. gada cenās, kas laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam atbilst vidēji 209,6 miljoniem EUR gadā (pašreizējās cenās).

EGF ieguldījumu dalībvalstīm izmaksā vienā maksājumā kā 100 % priekšfinansējuma maksājumu 15 darba dienās pēc tam, kad budžeta lēmējinstitūcija ir apstiprinājusi EGF atbalsta piešķiršanu.

2021. un 2022. gadā budžeta lēmējinstitūcija apstiprināja 14 EGF ieguldījumus, kuru kopsumma bija 51 790 562 EUR[13]. Individualizēto pakalpojumu kopējās aplēstās izmaksas[14] ietvēra 19 % izdevumu karjeras attīstības atbalstam, 29 % apmācībām, 24 % uzņēmējdarbības veicināšanai, 24 % pabalstiem un stimuliem, kā arī 1 % konsultācijām pēc reintegrācijas darbā.

2.5.2. Tehniskā palīdzība

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/691 11. panta 1. punktu un Komisijas iniciatīvu līdz 0,5 % no gadam pieejamajiem EGF finanšu resursiem var izmantot tehniskajai palīdzībai. Šī summa ir jāizmanto tādu

[12] Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).
[13] Šī summa neaptver lēmumus par tehnisko palīdzību pēc Eiropas Komisijas iniciatīvas. Sk. 2.5.2. iedaļu.
[14] EGF regulas 7. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētās darbības.

darbību finansēšanai, kas vajadzīgas EGF regulas īstenošanai, piemēram, sagatavošanās, uzraudzība, datu vākšanas darbības, zināšanu bāzes izveide, administratīvais un tehniskais atbalsts, informācijas un sakaru darbības, kā arī revīziju, kontroles un izvērtēšanas darbs.

Tehniskajai palīdzībai budžeta lēmējinstitūcija 2022. gadam darīja pieejamu summu 290 000 EUR apmērā. 2021. gadā tehniskā palīdzība netika pieprasīta Covid-19 pandēmijas dēļ.

3. tabula. Tehniskās palīdzības izdevumi 2022. gadā

Apraksts	Kopējās budžeta izmaksas	Faktiskās saistības	Piezīmes
Administratīvais atbalsts	190 000 €	22 107,93 €	Ņemot vērā neskaidrības saistībā ar Covid-19 pandēmiju, notika tikai viena klātienes sanāksme (nevis divas, kā sākotnēji plānots) ar EGF kontaktpersonām, t. i., 2022. gada 24. novembrī. Otra sanāksme notika tiešsaistē. Tīklošanās seminārs netika organizēts, jo bija maz EGF pieteikumu un laiks nebija piemērots izpētes vizītes organizēšanai. Attiecībā uz informatīvām darbībām tika veikta regulāra tīmekļa vietnes atjaunināšana (bez maksas), bet salīdzinoši nelielā projektu skaita dēļ netika veiktas papildu informatīvās darbības un netika radīti materiāli.
Tehniskais atbalsts	100 000 €	99 982,11 €	EGF moduļu uzturēšana un atjaunināšana elektroniskajā datu apmaiņas sistēmā — dalītas fondu pārvaldības kopējā sistēmā (*Shared Fund Management Common System, SFC*).
Kopējās izmaksas	**290 000 €**	**122 090,04 €**	

2.5.3. Paziņotie pārkāpumi

Komisijai 2021. un 2022. gadā netika ziņots par pārkāpumiem saskaņā ar Regulu (ES) 2021/691.

2.5.4. EGF finansiālo ieguldījumu izbeigšana

EGF intervences gadījums ir izbeigts, kad nobeiguma ziņojums ar visu pieprasīto informāciju ir nosūtīts Komisijai, visi neizmaksātie atlīdzinājumi ir izmaksāti un dalībvalstij vai Komisijai vairs nav jāveic papildu darbības. Joprojām piemēro pienākumu trīs gadus Komisijai un Revīzijas palātai sniegt piekļuvi visiem apliecinošajiem dokumentiem (Regulas (ES) Nr. 1309/2013 21. panta 5. punkts).

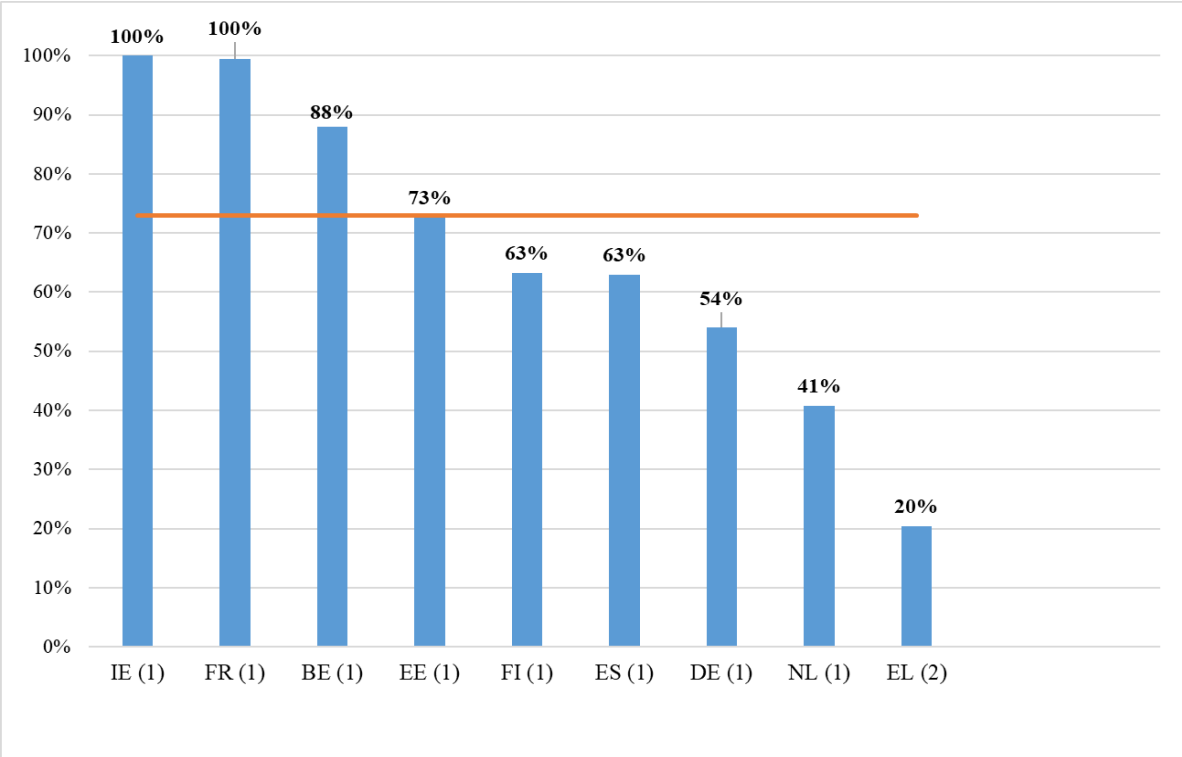
Pārskata periodā tika pabeigta tikai 2014.–2020. gada intervences gadījumu īstenošana, un tos varēja izbeigt. Attiecībā uz šiem intervences gadījumiem Regulas (ES) Nr. 1309/2013 18. pantā ir noteiktas procedūras EGF finansiālo ieguldījumu izbeigšanai.

2021. un 2022. gadā tika izbeigti desmit intervences gadījumi, kas tika īstenoti laikposmā no 2015. līdz 2020. gadam. Vidējais apguves rādītājs bija 73 %, turklāt zemākais rādītājs bija tikai 20 %, bet augstākais sasniedza 100 %. Kopējais Komisijai atlīdzināto neiztērēto līdzekļu apjoms bija

7 889 378 EUR, kas ir 28 % no piešķirtajiem EGF ieguldījumiem. Detalizēta informācija par šiem intervences gadījumiem ir sniegta 4. tabulā.

EGF finanšu ieguldījumu apguves rādītājs dalībvalstu vidū ievērojami atšķiras (sk. 9. diagrammu), viszemākais novērotais vidējais rādītājs tika sasniegts Grieķijā (20 %) un Nīderlandē (41 %), bet visaugstākais — Īrijā un Francijā (100 %), Beļģijā (88 %) un Igaunijā (73 %).

9. diagramma. Vidējais apguves rādītājs pa dalībvalstīm (% no piešķirtā EGF ieguldījuma)

EGF intervences gadījumu skaits ir norādīts iekavās

Tam, ka dalībvalstis neizmantoja visu EGF piešķirto finansējumu, ir dažādi iemesli. Lai gan tās tiek mudinātas veidot reālas budžeta tāmes saskaņotam individualizēto pakalpojumu kopumam, piemērošanas posmā ne vienmēr ir iespējama precīza plānošana. Dalībvalstīm ir arī tendence pārvērtēt savu budžetu, sākotnējos aprēķinos iekļaujot lielu drošības rezervi, lai samazinātu līdzekļu pārtērēšanas risku vai arī tāpēc, ka piesakoties ir daudz nezināmo, piemēram, iespējamo atbalsta saņēmēju profili un vajadzības.

Plānošanas posmā ir tendence pārvērtēt to darba ņēmēju skaitu, kuri vēlēsies piedalīties ierosinātajos pasākumos. Dalības līmenis, kas ir zemāks par paredzēto, var rasties vai nu tāpēc, ka ekonomiskā situācija darba tirgū ir uzlabojusies, vai arī neparedzētu personīgo faktoru dēļ, piemēram, situācijās, kad darba ņēmēji paši atrod darbu, kā arī motivācijas trūkuma dēļ vai sakarā ar izvēli priekšlaicīgi pensionēties. Turklāt daži darba ņēmēji var izvēlēties lētākus, nevis dārgākus pasākumus, vai arī īstermiņa, nevis ilgtermiņa pasākumus.

Citi iemesli, kāpēc rodas zemi izdevumi, ir kavēšanās pasākumu uzsākšanā, nepietiekams darbinieku skaits īstenošanā, nepietiekams pieejamās elastības izmantojums ar mērķi pārdalīt līdzekļus starp budžeta posteņiem vai arī dalībvalsts līmenī pieejams lielāks finansējums, nekā sākotnēji paredzēts.

Komisija sniedz ieteikumus dalībvalstīm, sākot no piemērošanas posma, lai veicinātu optimālu līdzekļu pārvaldību un uzlabotu īstenošanas līmeni. Gaidāms, ka pasākumu budžeta izstrāde un darba ņēmēju līdzdalības prognozēšana 24 mēnešu periodā uzlabosies, palielinoties pieredzei dalībvalstīs. Komisija arī redz uzlabojumus dažādu koordinācijas un īstenošanas struktūru spējās, kā arī komunikācijas kvalitātē starp iestādēm valsts un reģionālajā/vietējā līmenī.

4. tabula. 2021. un 2022. gadā izbeigtie intervences gadījumi

EGF atsauce	**EGF/2015/006**	**EGF/2016/003**	**EGF/2017/001**	**EGF/2017/003**	**EGF/2017/005**	**EGF/2017/008**	**EGF/2017/009**	**EGF/2017/010**	**EGF/2018/001**	**EGF/2018/003**	**KOPĀ**
Intervences gadījums	***PWA International***	**Naftas un ķīmiskie produkti**	**Kastīlijas un Leonas ogļu ieguve**	***Attica* mazumtirdzniecība**	**Mazumtirdzniecība**	***Goodyear***	***Air France***	***Caterpillar***	**Finanšu pakalpojumu darbības**	***Attica* izdevējdarbība**	**10 izbeigtie intervences gadījumi 2021. un**
Dalībvalsts	**IE**	**EE**	**ES**	**EL**	**FI**	**DE**	**FR**	**BE**	**NL**	**EL**	**9 dalībvalstis**
Nozare (īsais nosaukums)	Gaisa kuģu tehniskā apkope	Koksa un naftas pārstrādes produktu ražošana; ķīmisku vielu un ķīmisko produktu ražošana	Ogļu un brūnogļu (lignīta) ieguve	Mazumtirdzniecība	Mazumtirdzniecība	Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana	Gaisa transports	Mašīnas un iekārtas	Finanšu pakalpojumu darbības	Izdevējdarbība	
Pieteikuma iesniegšanas datums	2015. g. 19. jūn.	2016. g. 11. maijs	20-Jan-2017	2017. g. 13. apr.	2017. g. 12. jūn.	6-Oct-2017	23-Oct-2017	18-Dec-2017	23-Feb-2018	22-May-2018	
Atlaistie darba ņēmēji	**108**	**1.550**	**339**	**725**	**1.660**	**646**	**1.858**	**2.285**	**1.324**	**550**	**11.045**
Atbalstam paredzētie cilvēki (ieskaitot jauniešus, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*))	**216**	**800**	**464**	**725**	**1.500**	**646**	**1.858**	**2.585**	**450**	**550**	**9.794**
Nobeiguma ziņojuma termiņš	2017. g. 19. dec.	1-Jan-2019	2018. g. 15. aug.	13-Jan-2020	2019. g. 12. dec.	2020. g. 1. jūl.	2020. g. 23. apr.	18-Jun-2020	23-Aug-2020	22-Feb-2021	
Nobeiguma ziņojuma faktiskais iesniegšanas datums	2017. g. 19. dec.	2019. g. 4. jūn.	2018. g. 9. aug.	13-Jan-2020	2019. g. 9. dec.	2020. g. 25. aug.	2020. g. 24. apr.	8-Oct-2020	25-Nov-2020	18-Jun-2021	
Nosūtīta vēstule par izbeigšanas datumu	9-Nov-2021	2022. g. 23. maijs	2022. g. 9. febr.	2021. g. 19. febr.	18-Mar-2021	2022. g. 23. maijs	2022. g. 11. febr.	12-Apr-2021	15-Nov-2021	10-Oct-2022	
Palīdzību saņēmušie atbalsta saņēmēji (darba ņēmēji un *NEET*)	**183**	**492**	**198**	**217**	**1.467**	**622**	**1.858**	**1772**	**179**	**296**	**7.284**
Pasākumu uzsākšanas datums	2015. g. 22. maijs	2016. g. 11. maijs	15-Mar-2017	2017. g. 13. jūl.	2016. g. 3. aug.	1-Jan-2018	1-Oct-2015	22-Oct-2016	1-Jan-2018	17-Oct-2019	
Pasākumu pabeigšanas datums	2017. g. 19. jūn.	2018. g. 31. dec.	2019. g. 15. febr.	2019. g. 13. jūl.	2019. g. 12. jūn.	2019. g. 14. aug.	22-Jul-2018	18-Dec-2019	31-Dec-2019	22-Dec-2020	
Faktiskais budžeta izlietojums attiecībā pret sākotnēji aplēsto budžetu (visas summas €)											
Kopējais sākotnēji aplēstais budžets (DV un EGF) Īstenošanas darbības un individualizētie pakalpojumi	**737.156,00**	**1.885.597,00**	**1.670.440,00**	**4.915.250,00**	**4.165.600,00**	**3.608.719,00**	**16.490.805,00**	**7.702.694,00**	**1.987.500,00**	**3.847.500,00**	**47.011.261,00**
Piešķirtais EGF ieguldījums	**442.293,00**	**1.131.358,00**	**1.002.264,00**	**2.949.150,00**	**2.499.360,00**	**2.165.231,00**	**9.894.483,00**	**4.621.616,00**	**1.192.500,00**	**2.308.500,00**	**28.206.755,00**
Piešķirtais EGF ieguldījums, izteikts % (no aplēstā budžeta)	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	
Faktiskie izdevumi (DV un EGF)	**792 693***	**1.369.206,40**	**1.051.977,60**	**1.004.514,40**	**2.635.479,06**	**1.657.047,92**	**16.410.805,00**	**6.781.058,10**	**810.684,00**	**1.404.366,83**	**33.125.139,31**
EGF daļa no kopējiem faktiskajiem attiecināmajiem izdevumiem	**442.293,00**	**821.523,84**	**631.186,56**	**602.708,64**	**1.581.287,43**	**994.228,75**	**9.846.483,00**	**4.068.634,86**	**486.410,40**	**842.620,09**	**20.317.376,57**
EGF daļa no kopējiem faktiskajiem attiecināmajiem izdevumiem (%)	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	
Iztērētais EGF finansējums (%)	100,00%	72,61%	62,98%	20,44%	63,27%	45,92%	99,51%	88,03%	40,79%	36,50%	**72%**
Neiztērētā EGF finansējuma summa, atlīdzināta EK	**0,00**	**309.834,16**	**371.077,44**	**2.346.441,36**	**918.072,57**	**1.171.002,25**	**48.000,00**	**552.981,14**	**706.089,60**	**1.465.879,91**	**7.889.378,43**
Neiztērētā EGF finansējuma summa, atlīdzināta EK (%)	0,00%	27,39%	37,02%	79,56%	36,73%	54,08%	0,49%	11,97%	59,21%	63,50%	**28%**
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	**100,00%**

2.6. Komisijas veiktie tehniskās palīdzības pasākumi

2.6.1. Informēšana un publicitāte: tīmekļa vietne

Regulas (ES) 2021/691 12. panta 2. punktā ir noteikts, ka Komisijai ir jāizveido, jāuztur un jāatjaunina tīmekļa vietne, kas ir pieejama visās ES valodās.

2021. un 2022. gadā Komisija regulāri atjaunināja EGF tīmekļa vietni[15] ar attiecīgo informāciju. Tā sniedz ieteikumus par pieteikumu iesniegšanu, informāciju par pieņemtajiem un noraidītajiem pieteikumiem, kā arī svarīgus faktus un skaitļus par iepriekšējiem EGF atbalsta pieteikumiem. Lietotāji var arī atrast detalizētu informāciju par EGF kontaktpersonām dalībvalstīs un saites uz publikācijām, ziņām un ar EGF saistītajiem pasākumiem, kurus organizē Komisija un dalībvalstis.

2.6.2. Sanāksmes ar valstu iestādēm un EGF ieinteresētajām personām

Četras EGF kontaktpersonu[16] sanāksmes (25. līdz 28. sanāksme) notika tiešsaistē. Sanāksmes tika veltītas pašreizējiem intervences gadījumiem un plānotajiem EGF pieteikumiem, jauninājumiem EGF regulā 2021.–2027. gadam, paraugprakses apmaiņai saistībā ar EGF intervences gadījumiem un citiem būtiskiem jautājumiem.

EGF tīklošanās semināri ne 2021., ne 2022. gadā netika rīkoti.

*2.6.3. Elektroniskā datu apmaiņas sistēma (*SFC2021*)*

2014. gadā Komisija centās vēl vairāk vienkāršot procedūras, iekļaujot EGF fondu pārvaldības sistēmā Eiropas Savienībā (SFC2014), kas ir sistēma elektroniskai datu apmaiņai ar dalībvalstīm. Kopš 2015. gada aprīļa dalībvalstis iesniedz EGF pieteikumus tiešsaistē, izmantojot vadītu pieteikšanās procesu, un kopš 2016. gada augusta tās iesniedz arī EGF nobeiguma ziņojumus ar SFC2014 sistēmas starpniecību. SFC2014 lietošana EGF vajadzībām ir novedusi pie precīzākiem un pilnīgākiem pieteikumiem. Tas atviegloja datu vākšanu un apstrādi, kā arī paātrināja ziņošanu par EGF rezultātiem. Pieteikšanās EGF atbalstam, izmantojot SFC2014, ir samazinājusi laiku starp dalībvalsts veikto pieteikuma iesniegšanu un Eiropas Parlamenta un Padomes veikto Komisijas priekšlikuma pieņemšanu.

Šajā pārskata periodā tika pabeigta 2014.–2020. gada SFC moduļu uzturēšana un turpmākā attīstība, kas nepieciešama, lai slēgtu 2014.–2020. gada EGF intervences gadījumus.

[15] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=lv.

[16] Kontaktpersonas izvirza par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem atbildīgās dalībvalstu iestādes. Katras dalībvalsts ziņā ir izlemt, kurš to pārstāvēs.

2022. gadā tika veikta EGF 2021.–2027. gada saskarnes turpmāka attīstīšana SFC2021, jo īpaši ieviestas jaunas funkcijas un pielāgojumi, lai SFC2021 saskaņotu ar EGF regulas 2021.–2027. gadam prasībām.

2.6.4. Komisijas ex post *novērtējums par EGF 2014.–2020. gadā*

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/691 20. pantu Komisija sagatavoja EGF *ex post* novērtējumu. Tā mērķis bija izvērtēt EGF efektivitāti, ilgtspēju, lietderību, saskaņotību, būtiskumu un radīto ES pievienoto vērtību. Novērtējums aptvēra 49 apstiprinātus EGF pieteikumus (t. i., intervences gadījumus), kas Komisijai tika iesniegti laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gada maijam[17].

Komisija 2021. gada 13. decembrī publicēja secinājumus par EGF 2014.–2020. gada *ex post* novērtējumu[18]. To pamatā ir konstatējumi, kas izdarīti Komisijas pasūtītā ārējā pētījumā[19], un papildu pierādījumi, kurus Komisija ir apkopojusi un analizējusi, izmantojot iepriekšējus ziņojumus un novērtējumus par EGF, to Komisijas darbinieku pieredzi, kuri pārvalda EGF, zināšanu apmaiņu ar attiecīgajām EGF ieinteresētajām personām no visām dalībvalstīm un Komisijas iekšējo EGF datubāzi, kurā ietverti dati par visiem EGF pieteikumiem kopš 2007. gada.

Komisija *ex post* novērtējumā par EGF 2014.–2020. gadā secināja, ka EGF ir veiksmīgi sniedzis atbalstu un izrādījis solidaritāti darba ņēmējiem, pašnodarbinātām personām, kā arī (dažos gadījumos) jauniešiem, kurus skāruši lieli pārstrukturēšanas procesi.

Saistībā ar EGF efektivitātes novērtējumu galvenais konstatējums bija šāds: no darba atlaisto darba ņēmēju vidējais reintegrācijas rādītājs darba tirgū palielinās. Tas palielinājās no 49 % (2007.–2013. gadā) līdz aptuveni 60 % (2014.–2020. gadā), bet atkarībā no konkrētā gadījuma bija robežās no zemā 18 % līmeņa līdz augstajam 94 % līmenim. Papildus reintegrācijai darba tirgū EGF ir radījis ilgstošu pozitīvu ietekmi uz atbalsta saņēmēju vispārējo nodarbinātību, piemēram, ir sniedzis jaunas prasmes un kvalifikāciju, palielinājis viņu pārliecību un iemācījis izmantot sociālos tīklus. Tomēr šis uzlabojums ir jāuztver piesardzīgi, jo 2014.–2020. gada īstenošanas periods (24 mēneši vai ilgāk, ja īstenošana sākās agri) ir tikai daļēji salīdzināms ar iepriekšējā plānošanas perioda (2007.–2013. gads) īstenošanas periodu[20].

Tā kā EGF papildina citus ES instrumentus (jo īpaši Eiropas Sociālo fondu), tas rada patiesu ES pievienoto vērtību, palielinot atlaistajiem darbiniekiem piedāvāto pakalpojumu skaitu un daudzveidību, kā arī šo pakalpojumu intensitātes līmeni. Tas tiek panākts, piedāvājot papildu

[17] Laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim dalībvalstis iesniedza 59 pieteikumus, no kuriem 54 pieteikumi tika apstiprināti, četri vēlāk tika atsaukti, bet vienu noraidīja Padome. No 2020. gadā saņemtajiem septiņiem pieteikumiem viens pieteikums (EGF/2020/001 ES / Galisijas kuģubūves palīgnozares) tika ietverts pamatojuma pētījumā, savukārt pārējos sešus nevarēja ietvert, jo tie tika iesniegti 2020. gada beigās. Ir ietverti skaitļi no 2020. gadā saņemtajiem pieteikumiem. Tomēr, tā kā rezultāti būs pieejami tikai 2023. gadā, tos nevarēja analizēt šā *ex post* novērtējuma posmā.

[18] Komisijas dienestu darba dokuments kopā ar Komisijas ziņojumu par EGF 2014.–2020. gada *ex post* novērtējumu (SWD(2021) 381 final, 13.12.2021.; COM(2021) 788 final, 13.12.2021.).

[19] Pētījums, kas izmantots Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda *ex post* novērtējumā (2014.–2020. gads) (*Study supporting the ex post evaluation of the European Globalisation Adjustment Fund 2014-2020*).

[20] 2007.–2009. gadā īstenošanas periods bija 12 mēneši; no 2009. gada jūlija tas tika mainīts uz 24 mēnešiem.

finansiālā atbalsta avotu katrā atsevišķā gadījumā un mērķtiecīgāku, pielāgotāku un individualizētāku atbalstu ļoti konkrētām mērķgrupām, kurām EGF vēlas palīdzēt.

2021.–2027. gada EGF regulā ir ņemti vērā konstatējumi, kas tika izdarīti iepriekšējos novērtējumos un izvērtējumos un kas tika apstiprināti šajā novērtējumā. Tajā ir ņemta vērā arī lielākā daļa ieteikumu, ko sniedza ieinteresētās personas visās dalībvalstīs. Izmaiņas šajā regulā tika izklāstītas Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par EGF darbību 2019. un 2020. gadā[21].

[21] COM(2021) 486 final, 20.8.2021.